

10. 2. 1900
RAKANNIKH SVENENHUSFON

19. ZIMBULI MION
NIKILIS SVAFANNO

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΤΑ ΚΕΜΑΛ
 Ο πρό των Δαρδανελλίων τυχ-
 λοχών στόλος είχαν αφήσει
 γον κατ' άλλων σημαντικώ-
 τά 15 μεγάλα αγγλικά βυρσο-
 κιά ευρωπαϊά μαχησι προσι-
 σαν τον "Ιαννιναίων τραπεζα ε-
 λλικά θωπυκία και το ποσόν
 "Ευροπίον € Ακαταύτη εις τρε-
 ώστε να ευρισκοναι πρό ε-
 Δαρδανελλίων 21 ταύλασι
 μεγάλα εθνορικά μονάδες.

ΜΕ ΣΚΟΠΙΑΝ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ - Αθ. Μα '13 αυ. 1936

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΠΟΜΙΑΝΚΟΦΣΚΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ
ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ ΤΗΣ ΕΞΕΙΣΤΡΟΥΓΓΙΑΣ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

9

Είς το σημείον εκείνον ήρχισαν βολής των τουρκικών πυροβολείων. Είς το σημείον εκείνον ήρχισαν έντονον και ταχύ πυρ, αλλά μετά την παρέλευσιν ήμισιας μόλις ώρας, άπευρέθησαν όλοταγώς έγκαταλειψαντα τὰ Στενα προς την διεύθυνσιν της Αήνου.

Διά τὰ σχηματίσιν αάθεντικην γνώνην περί της καταστάσεως των Δαρδανελών και περί των λόγων της ταχείας άπισθοχώρησεως των προχωρημένων αγγλικών πολεμικών, διηυθύνθη μετά δύο ήμέρας αάτοπροσώπως εις Δαρδανέλλια επί ένός τουρκικού τορπιλικού. Είς Δαρδανέλλια έπεσκέφθη τούς Γερμανούς ναύαρχους Ούσεντορφ και Μέρτεν, και τόν Τούρκον διοικητήν Ντζεβάτ μπέη, και όλα σχεδόν τὰ φρούρια.

Αί πληροφορίες τας όποίας συνέλεξα κατά την διάρκεια του ταξιδίου μου ήσαν έξαιρετικώς ενδιαφέρουσai και πολύτιμοι. Κατά την περί τὴν ήμῶρον διαρκήσαν νυκτερινήν συμπλοκήν της 7 Μαρτίου (άπόστασις 10 έως 6 χιλιομέτρων) είχαν έκαμφθῆναι τὰ βαρέα τηλεβόλα των φρουριών (35 διαμετρήματος μήκους

και 35,5 έκτμ.) αμολήσαν 25 βλήματα, ενώ τὰ έχθρικά πλοία είχαν βάλη όπάρ τὰ έκατοί. Ένώ όμως τὸ πυρ των αγγλικών πολεμικών είχε παραμείνῃ άνευ σχεδόν άποτελέσματος, τὰ 25 τουρκικά βλήματα είχαν όλα σχεδόν εύστοχησῇ και ζημιώσει τὰ έχθρικά πλοία και έξηνάγκασαν αὐτὰ εις άπισθοχώρησιν. Άφορμη τούτου ύπῆρξεν αά ένός ή συνέπειας των Ισχυρών ρευμάτων των Δαρδανελών άσάθεια του πυρός των έν διαρκεί κινήσει εύρισκομένων και ταλαντευομένων πλοίων, ενώ αά έτέρου τὰ όπάρ τας διαταγας των Γερμανών μετά μεγάλην ακριβείας και εύστοχίας κανονίζοντα τὸ πυρ τουρκικά πυροβόλα είχον ως εύδιακρίτους στόχους τας μεγάλας επιφανείας των αγγλικών πολεμικών.

Αί σπουδαίαι αὐτὰ έπιτόπιοι διαπιστώσεις ένίμειζα ότι θά μοι επέτρεπαν νά σχηματίσω επί της βάσει αὐτῶν άσφαλῇ γνῶμην περί της τότε καταστάσεως των Δαρδανελών και της Κωνσταντινουπόλεως. Ένόμειζα ότι ήδυνάμην νά καταλήξω εις τὸ συμπέρασμα, ότι αί διά τὸ στόλου μόνον αγγλογαλλικαί επιχειρήσεις εναντίον των Στενῶν είχαν όλίγας μόνον έλπίδας έπιτυχίας. Παρ' όλον τὸν άνεπαρκῆ των εις πολεμοφόδια έφοδιασμόν, ήμην της γνώμης ότι τὰ τουρκικά πυροβόλα θά ήσαν εις θέσιν ν' άποκρούσουν μίαν Ισχυράν και συνδυασμένην έπίθεσιν όλοκλήρου του στόλου. Επ' αὐτῶς περιπτώσει μέρος μόνον των Γερμανῶν στόλου κατώρθουσε νά έπάρῃ των τουρκικῶν πυροβόλων και τας τορπιλλας καταβύθισῃ τῇ έσωτερικῇν άμυνῇ των Στενῶν, νά εἰσέλθῃ εις τὴν Προποντίδα θά εύρίσκετο νά άναγκασθῇ νά άφῇ τὰ όπάρ της νύκτα άναλόγῃ. Μία άναγκασμένη άπῆλθῃς, εκτός όλων των άπορριμμάτων, έφάνετο άποκλεισμένη συνέπεια των επί των άκτῶν της Προποντίδας τοποθετημένων Ισχυρῶν τουρκικῶν δυνάμεων, και ένας άπορριμμός της Κωνσταντινουπόλεως, εκτός άρισμένων κρημάτων τὰ όποία θά κατέρριπτε εις τὰ ήδύνατο νά έξασκήσῃ καμμίαν γενικωτέραν έπιρροήν.

Μετά την έξάντλησιν των πολεμοφοδίων του, ό έχθρικός στόλος θ' άντελαμβάνετο ότι είχαν εἰσέλθῃ εις έχθρικήν παγίδα και θά έφρόντιζεν έγκαίρως, ν' άποσυρθῇ, πράγμα τὸ όποιον δέν θά ήτο τόσον εύκολον υπό τὸ διαταυρούμενον πυρ των άγυρώσεων των Δαρδανελών, έπαπειλούμένων μεγάλων ζημιῶν διά τὸν έχθρόν.

Ούτε ή χρησιμοποίησις της μεθόδου της συστηματικῆς ναυλοχίσεως παρά τὰ Δαρδανέλλια και της διαδοχικῆς καταστροφῆς έφάνετο Ικανῇ νά σημειώσῃ θετικάς έπιτυχίας. Δεδομένης της έλαχίστης αποτελεσματικότητος του πυρός των πολεμικῶν ήτο όλως άπίθανος ή έπίτευξις μιάς έξουδετερώσεως των τουρκικῶν πυροβολείων του έσωτερικού. Έν πάση περιπτώσει θ' άπαιτούντο προς τὸν σκοπὸν τούτον τεράστiai ποσότητες πολεμοφοδίων και μακρόν χρονικὸν διάστημα.

Υπό τὸ πνεύμα τούτο συνέταξα τας εκθέσεις μου προς τὸ άστροσυγγρικόν άρχηγείον. "Όταν δέ έπιληροφορήθη ότι επί πρωτοβουλία γερμανική έμελετάτο έν Βιέννη τὸ ένδεχόμενον παραχώρησεως εις τὴν Ρουμανίαν της Βουκοβίνας ως άμοιβῆς της διά την άδειαν της έλευθέρας διαβάσεως προς τὴν Τουρκίαν, άνέφε-

ρα εις Ιδιαίτερον Εκθεσιν ότι ή έν λόγω παραχώρησις, έφ' όσον ύπηγορεύετο επί τη προφει μίκρας άντοχής των Δαρδανελών, ήτο έντελώς περιττή.

ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Διά δευτέραν φοράν έπεσκέφθη τὸ θέατρον των έν Δαρδανελλώσις επιχειρήσεων τῇ προσκλήσει της τουρκικῆς κυβερνήσεως. Επεθεωρήσαμεν εκ νέου τὰ όγυρματα, καθώς και τὴν πυροβολαρχίαν του Δαρδάνου, όδως όνομαζομένην εκ των εκκινήσεως κατ' εκείνην τὴν τοποθεσίαν διακρινομένων έρειπίων της όμινύμου άρχαίας πόλεως. Τὴν έπίσκεψιν εκείνην είχαν οργανώσῃ ή τουρκική κυβέρησις ειδικῶς διά τὸν Άμερικανόν πρέσβυν Μοργκεντάου, όστις διέσπειρε μεταξύ των διπλωματικῶν κύκλων της πρωτευούσης άπιστοιόδοξας και ήττοπαθείς πληροφορίες περί της τύχης των Δαρδανελών και της Τουρκίας. Μας συνώδυνεν ό Ιδιος ό Έμβερ πασσάς, ό όποιος καθ' όλην τὴν διάρκεια του ταξιδίου μέχρι της Πανόρμου, όπου άπεβίβασθῇ προς έπιθεώρησιν του κυρίου σώματος, συνώδισε με τὸν Μοργκεντάου επί τῇ προφανεί σκοπῇ νά τὸν πείσῃ περί του άβασίμου της άπιστοδοξίας του. Δύο ήμέρας μετά την έπιστροφήν μας, τὴν 18 Μαρτίου, έφθασεν έν Κωνσταντινούπολιν ή είδησις ότι όλόκληρος ό αγγλογαλλικός στόλος (6) είχε πλεύσῃ έντός των Δαρδανελών, και ήρχισε νά βάλλῃ κατά των φρουριῶν του έσωτερικού.

Μεταξύ των ξένων και τουρκικῶν κύκλων της πρωτευούσης έπεκράτει μεγάλη συγκίνησις. Επεσκέφθησαν αί μεταφοραί προς τὴν άσιατικὴν άκτὴν εις Χαϊδάρ πασά, πλοία και Ιδιαίτεροι άμφοτεροί ήτοιμάσθησαν διά τὴν αὐτήν, τούς ύπουργούς και τούς διπλωμάτας και εις τὸν σουλτάνον ύπεδείχθη ν' άναχώρησῃ εκ της πρωτευούσης, πράγμα εις τὸ όποιον εκείνος δέν συγκατετέθη. Μεταξύ των Έλλήνων και των Άρμενίων της πόλεως παρετηρούντο έμφανῇ τὰ σημεία του ένθουσιαστικού φρονήματος και οὐτε ή κυρία Μοργκεντάου άπέκρυψε τούς έσωτέρους πόθους της διατάσσουσα τὴν έτοιμοσίαν και τὸ καθάρισμα της αγγλικῆς πρεσβείας, διά νά εἴναι έτοιμη όπως καταλύσουν οί "Άγγλοι ναυαρχοί.

Περί τὴν έσπέραν όμως κατέφθασαν πληροφορίες ότι ή άποφασιστική ναυμαχία είχε λήξει με νίκη των Τούρκων. Τέσσαρα μεγάλα θωρηκτά είχαν καταβυθισθῇ ή τέθῃ εκτός μάχης. Πολλά άλλα ύπέστησαν σοβάρας ζημίας και όλόκληρος ό στόλος είχαν εγκαταλείψῃ έν φυγή τὸ πεδῖον της μάχης και τὰ Δαρδανέλλια.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΑΥΜΑΧΙΑΣ

Τὴν έτοιμένην άνεχώρησα πάλιν επί τορπιλικού εις Τσανάκ Καλέ, όπως σχηματίσω έπιτοπίως Ιδίαν γνῶμην περί της νέας διαμορφώσεως της καταστάσεως. Έξ όσων πληροφοριῶν και σοβάρων εκθέσεων συνέλεξα, ή άποφασιστική ναυμαχία, θά έξετυλίχθη ως έξης:

Ο καιρός ήτο καλός. Η θάλασσα ήτο ήσυχος. Περί τὴν δεκάτην πρωϊνήν άνεφάνῃ εις τὴν εισόδον των Δαρδανελών ό αγγλογαλλικός στόλος. Επὶ κεφαλῇς έπλεεν αγγλική μοίρα από έξ έως έπτά μεγάλα πολεμικά, ακολουθούμενα από πολλά τορ-

πιλλικά και άντιτορπιλλικά, τὰ όποια εις μικράν άπόστασιν ήκολούθουντο από τέσσαρα γαλλικά πλοία. Ένώ αί δύο αὐτὰ ομάδες εισήλθον εις τὰ στενά πλησιάζουσαι βραδέως προς τας άγυρώσεις, δευτέρα ή αγγλική μοίρα από έξ ή όκτώ πλοία, έμεινεν όπίσω πλησίον της εισόδου. Περί τὴν ένδεκάτην της πρωϊας ή επί κεφαλῇς μοίρα ήρχισε από μεγάλης άποστάσεως σφοδρόν πυρ κατά των άγυρωμάτων, και έντός όλίγου έπλευσαν και τὰ γαλλικά πλοία εις τὴν γραμμὴν των αγγλικῶν.

Όπως έπιληροφορήθη τὰ πολεμικά πλοία είχαν παραταχθῇ εις σχῆμα άγκύρας εις μικράν άπόστασιν τὸ έν από του άλλου, έκινούντο περί τὰ φρούρια και έβαλλον εκ των πλευρῶν των προς τούς κατά πάσαν πιθανότητα εκ των προτέρων καθωρισμένους στόχους. Δι' άναπτύξεως της παρατάξεως των έπιληρίσσαν ακόμη περισσότερον προς τὰ άγυρώματα του Κεφέζ, εις τρόπον ώστε περί τὴν μεσημβρίαν τὰ μικροῦ βλήματος τουρκικά πυροβόλα νά δύνανται ν' άνταποκρίνυνται εις τὸ έχθρικόν πυρ.

ΑΥΡΙΟΝ ή συνέχεια.

ΜΕ ΣΚΟΠΙΑΝ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Αθ. Νέμ. 14 Αυγ. 1936

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΠΟΜΙΑΝΚΟΦΣΚΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

10

Είχαν ήδη παρέλθον μία και ημίσεια περίπου ώρα εκατέρωθεν δράσεως, όταν αιφνιδίως τα τέσσαρα γαλλικά πλοία απεσπάσθησαν των αγγλικών και εν σχηματισμῷ μάχης πλέοντα δλοταχῶς και βάλλοντα δι' ισχυροῦ πυρὸς, εὐρέθησαν περίπου πλησίον τοῦ Κεφέζ, Μολονότι ἐβάλλοντο δι' ισχυροτάτου τουρκικοῦ πυρὸς τα γαλλικά πλοία παρέμειναν ἐν τοῦτοις γενναϊοτάτοις εἰς τὰς θέσεις των, παρ' ὅλον τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διέτρεχαν.

Περὶ τὴν 2αν μεταμεσημβρινὴν ἤρchiαν ν' ἀποπλέουν, δεδομένου ὅτι καὶ τὰ τέσσαρα εἶχον ὑποστῆ σοβαράς βλάβας. Ἐκ τῶν τεσσάρων γαλλικῶν, τὰ ὅτ' ὀνομα «Μπουβέ» καὶ «Γκαλουά», ἐκινούντο βραδέως καὶ δυσκόλως λόγω τῶν σοβαρωτέρων ἀβარიῶν των. Τὸ πρῶτον ἐβυθίσθη εἰς αὐτὰ τὰ Στενά, βληθέν εἰς τὸν θάλαμον τῶν πληροφοριῶν διὰ μιᾶς ὀβίδος διαμετρήματος 35,5, τὸ ἄλλο κατάρρωσε νὰ συρθῇ μέχρι τοῦ καλουμένου Λαγονησιῶ, πλησίον τῆς Τενέδου, βυθισθέν ἐκεῖ περὶ τὴν ἑσπέραν.

Ἐν τῷ μεταξύ εἶχε προχωρήσῃ ἡ δευτέρα ἀντιτική ὑπόστασις, πλέουσα πρὸς τὰς ὁρμῆς τῶν πισσοχωρῶντων γαλλικῶν πολεμικῶν. Ἐκεῖ θυμῶς τὴν ἀνέμενε ἡ ἴδια τύχη. Περὶ τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ἐβλήθησαν εἰς τὸν θάλαμον τῶν μηχανῶν τῶν τὰ «Γρεξιστιμπλ» καὶ «Ὀσιαν», καὶ ἐσταμάτησαν ἀκίνητα. Τὰ ἄλλα πλοία εἶχαν ἐπίσης σοβαρὰς βλάβας. Περὶ τὴν 4,30' ἤρchiε ν' ἀποχωρῇ ὁλόκληρος ὁ ἀγγλογαλλικός στόλος ἐξερχόμενος τῶν Στενῶν. Τὸ «Γρεξιστιμπλ» καὶ τὸ «Ὀσιαν» ἐμείναν ὅπως βυθισθέντα τὴν ἐπομένην νύκτα.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ναυμαχίας χαρακτηρίζονται διὰ τὸν ἀγγλογαλλικὸν στόλον διὰ τῆς καταβυθισέως τεσσάρων μεγάλων θωρηκτῶν καὶ πολυαριθμῶν τορπιλικῶν. Φαίνεται θυμῶς ὅτι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πολεμικά τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς δευτέρας ἀγγλικῆς μοίρας εἶχαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦσαν ὑποστῆ σοβαράς ἀβαρίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ μεταφερθοῦν ἐν τῷ τόκῳ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν των, ἀποκλεισμένης τῆς χρησιμοποίησώς των διὰ τὰς προσεχείς ἐβδομάδας, καὶ ἰσως καὶ μῆνας. Συνεπεία τούτου αἱ συνολικαὶ ἀπώλειαι τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἀνήρχοντο ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὅχι εἰς τέσσαρας, ἀλλ' εἰς δέκα ἕως δώδεκα μονάδας, πράγμα τὸ ὁποῖον ἀπέκλειε τὴν σύντομον τουλάχιστον ἐπανάληψιν τῶν ἐπιθετικῶν ἐπιχειρήσεων. Τὰ περὶ βλάβης τῶν ὀκτὼ περίπου πλοίων εἶδα βραδύτερον νὰ ἐπιβεβαιώνωνται εἰς ἀγγλικὰς, γαλλικὰς καὶ ἰταλικὰς ἐφημερίδας τῶν ἡμερομηνιῶν ἐκείνων.

Αἱ τουρκικαὶ ἀπώλειαι συνεποσούντο εἰς τὴν καταστροφὴν δύο βαρέων καὶ μερικῶν μετρίου διαμετρήματος τηλεβόλων, εἰς μερικοὺς ἀξιωματικούς καὶ 70 ἕως 80 ἀνδράς. Μερικὰ φρού-

δια εἶχαν ἐλαφροῦς βλάβας, μερικά ἐπαθῆκαὶ πολεμικοὶ ὀπλοὶ ἀνατιναχθῇ, ἀρκετοὶ στρατώνες εἶχον καταστροφῇ καὶ τέλος εἶχον διακοπὴν συνεπεία βλάβης ὁλοῖ αἱ τηλεγραφικαὶ καὶ τηλεφωνικαὶ συγκοινωναίαι.

Ἡ ἀποψὶς μου περὶ ἀδυνάτου παραβιάσεως τῶν στενῶν διὰ τῆς δράσεως μόνον τοῦ ἀγγλογαλλικοῦ στόλου, εἶχεν ἐπαληθεύσῃ.

Ο ΚΑΤΑ ΣΗΡΑΝ ΑΓΩΝ

Ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς εὐτυχὴς σύμπτωση καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς ἐκστρατείας τῶν Δαρδανελλίων διὰ τὸ τουρκικὸν ἐπιτελεῖον ἡ κανονικὴ καὶ ἀσφαλὴς λειτουργία τῶν πληροφοριῶν του. Ἡ τουρκικὴ ἀντιπροσωπεῖα ἐν Βουκουρεστίῳ ἡδύνατο νὰ παρακολουθῇ τὴν νύκτιον Ρωσίαν, Ὁδησόν, Κριμαίαν κλπ. Ἀφ' ἑτέρου ἡ τουρκικὴ πρεσβεῖα τῶν Ἀθηνῶν ἡδύνατο νὰ ἐλέγχει μόνον τὴν Ἑλλάδα, τὴν Μερσίγειον καὶ τὴν Αἰγυπτίαν, καὶ τὸ Αἰγαῖον καὶ τὰς ἡμέρας Ἀδριατικῆς θάλασσας κλπ., αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὴν βάσιν διὰ τὰς ἀγγλογαλλικὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῶν Δαρδανελλίων.

Αἱ νήσοι αὗται διωκοῦντο πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου παρὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰθαγενεοῦς ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, αἱ ὁποῖαι εὐρισκόμεναι εἰς τακτικὴν ἐπασχὴν πρὸς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα. Οἱ ἄγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι εἶχον νὰ καταλάβει τὰς νήσους ἀναγκαῖον εἰς αὐτοὺς ὡς ἀποφύγεα καὶ πεδία, ἀλλὰ ὅπως ὅμως πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὰ ὑπολόγιστα τμήματα τῶν νήσων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν περὶ τὰς νήσους, εἰς τὰς ἐποικίας κατοικοῦν Τούρκοι. Μόνον κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τῶν 1915, ὁποῖα ἡ ἐκστρατεία τῶν Δαρδανελλίων τῆς Ἀντάντ, ἡ δὲ αὐτὴ νὰ θεωρηθῇ ναυαγήσασα, οἱ ἄγγλοι ἔθεσαν τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, διὰ τῆς καταλήψεως τῶν σπουδαιοτέρων σημείων τῶν νήσων, διασείσαντες ἀντὶ τῶν Ἑλλήνων ἄγγλους διοικητάς.

Τὰ περισσότερα ταῦτα ἐξηγῶν τὴν καταπληκτικὴν ἀκρίβειαν τῶν πληροφοριῶν τοῦ Ἑμβέρ πασᾶ, ἀκρίβειαν, ἡ ὁποία ἐχαρακτήρισε τόσο τὴν πρῶτην περίοδον τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἀντάντ, ὅσον καὶ τὴν δευτέραν φάσιν τῆς τοῦ κατὰ ἑρῶν ἀγώνος. Ὁ Ἑμβέρ πασᾶς ἐπιληροφροῖτο ἐγκαίρως τὴν ἀφίειν ἐπιτελεῖαν, καθὼς καὶ τὴν συγκέντρωσιν στρατευμάτων καὶ ὀπλοῦ ἐπὶ τῶν νήσων καὶ ἡδύνατο κατὰ συνέπειαν νὰ κανονίσῃ ἀναλόγως τὴν μετακίνησιν τῶν τουρκικῶν δυνάμεων καὶ τῆς χερσονήσου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Μαρτίου ἐπικινώθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει αἱ εἰδήσεις περὶ μελέτης ἐκ μέρους τῆς Ἀντάντ μιᾶς μεγάλης ἀπὸ ἑρῶς ἐπιθέσεως κατὰ τῶν Δαρδανελλίων. Μετὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς 18ης Μαρτίου, ὁ Ἑμβέρ ἐπληροφροῖτο ὅτι ἐπὶ τῶν νήσων εἶχαν συγκεντρωθῇ περίπου 40.000 Γάλλοι καὶ 50.000 ἄγγλοι καὶ διὲ ἀρχηγὸς τῶν ἡνωμένων ἀγγλογαλλικῶν δυνάμεων εἶχε διορισθῇ ὁ στρατηγὸς Ἀλμάν. Δὲν ὑπῆρξε πλέον ἐκκρίσις πρὸς ἀποκρίσιν. Τὴν 22ην Μαρτίου ὁ Ἑμβέρ ἀπεφάσισε τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐν Δαρδανελλίοις ἐδρικομένων τουρκικῶν δυνάμεων διὰ μιᾶς νέας μεραρχίας πεζικοῦ καὶ ἐνὸς τάγματος ἱππικοῦ, τὴν ὑπαγωγὴν των εἰς μίαν πέμπτην στρατιάν καὶ ἀνέθεσεν τῆς ἀρχηγίας αὐτῆς εἰς τὸν στρατηγὸν Ἀλμάν φὸν Σάνδερος.

Ἡ ἐκλογὴ αὗτη ἦτο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὀρθή καὶ ἐπιτυχής. Ὁ Γερμανὸς στρατηγὸς εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ σταδίου του. Τὴν 26ην Μαρτίου ἔφθασεν ὁ στρατηγὸς Ἀλμάν φὸν Σάνδερος εἰς τὴν Καλλιπόλιν ἐγκαταστήσας ἐκεῖ τὸ γενικὸν στρατηγεῖον του. Ἐκτὸς τριῶν Γερμανῶν, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου του ἦσαν Τούρκοι. Ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ ἦτο ὁ συναγματάρχης Κιαζήμ μπέη, ἕνας σάφρων, μορφωμένος καὶ δραστήριος Τούρκος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος εἶχε ὑπηρετήσει ἐπὶ μακροῦς μῆνας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Αἰμάν.

Τὸ ὅτι εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ ὁ Αἰμάν δὲν εἶχε προσλάβει κανένα Γερμανὸν ἐπιτελῆ, εἶνε ἐξ ἴσου χαρακτηριστικὸν ὅσον καὶ εὐνόητον. Προελθὼν, ὁ ἴδιος ἀπὸ τὴν ἐπιτελικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ τέλειος κάτοχος αὐτῆς μέχρι τῆς τελευταίας λεπτομερείας τῆς, ὁ Αἰμάν εἶχεν ἀνάγκην ἀξιωματικῶν, τοὺς ὁποίους νὰ ἔχη πιστὰ ὄργανα εἰς τὰς διαταγὰς του. Ὁ ἀποκλεισμός τῶν Γερμανῶν ἀξιωματικῶν, τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν ὁ Αἰμάν καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει ὅτι ἐν ἐπιτελεῖον ἀπὸ Τούρκους ἀξιωματικούς θὰ ἦτο περισσότερον ἐν ἐπαφῇ πρὸς τὴν ψυχολογίαν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἐν ᾧ ἐν ἐπιτελεῖον ἀπὸ Γερμανοὺς θὰ τὸν ἀπεμόνωνε ἡγεῖρε ζωηρὰς δυσανεκτικὰς μεταξὺ τῶν κύκλων τῶν Γερμανῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς ἀφορμὴ ὅλων τῶν ραδιοφυγίων, αἱ ὁποῖαι ἐξυμάνθησαν ἐναντίον του καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν ἀφῆσαν ἀνεκμετάλλετον οὐτε τὴν ἀντίθεσιν του μετὰ τοῦ Ἑμβέρ, ἀντίθεσιν φυσικὴν ἄλλωστε μεταξὺ ἐνὸς μορφωμένου ἀκαδημαϊκοῦ ἀξιωματικοῦ, οἷος ὁ Αἰμάν, καὶ ἐνὸς στρατιωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ κοντοτιέρου, οἷος ἦτο ὁ νεαρὸς καὶ φιλόδοξος Ἑμβέρ. Κάποτε μάλιστα αἱ ἀντιθέσεις αὗται ἔφθασαν εἰς τοιοῦτο σημεῖον, ὥστε παρ' ὀλίγον ὁ Αἰμάν θὰ ἀνεκαλεῖτο εἰς Γερμανίαν.

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια.

ΜΕ ΣΚΟΠΙΑΝ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΠΟΜΙΑΝΚΟΦΣΚΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ
ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

11

Ἐπειτα ἀπὸ ἐνὸς περίπου μηνὸς ἀγῶνας ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῆς Καλλιπόλεως, ἡ ἀμυνα τῆς χερσονήσου εἶχε φθάσῃ εἰς κρίσιμον σημεῖον. Εἰς τὴν κρίσιν ἐκείνην στιγμήν, καθ' ἣν λόγῳ τῶν μεγάλων ἀπωλειῶν, ὁ τουρκικὸς στρατὸς εἶχεν ἀπολέσῃ τὸ ἡθικόν του, ἔφθασαν ἐκ Γερμανίας εἰς τὸ θέατρον τῶν ἐπιχειρήσεων γερμανικὰ ὑποβρύχια τὰ ὁποῖα εἶχαν κατορθώσῃ νὰ διασχίσουν τὰ στενὰ τοῦ Γιβραλτάρ, τὴν Μεσόγειον καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Τὴν 25 Μαΐου κατεβυθίσθη εἰς μικράν ἀπὸ τοῦ Καμπὰ Τεπέ ἀπόστασιν τὸ ἀγγλικὸν ντρέντωτ «Θρίαμβος», τὴν 26 Μαΐου ἡ ναυαρχὴς «Μάζεστικ» πρὸ τοῦ ακρωτηρίου τῆς Ἑλλης. Ἀμφότερα τὰ σκάφη κατεποντίσθησαν εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὑπὸ τὰ ὄμματά τῶν κατὰ ξηρὰν πολεμούντων ἀνδρῶν.

Αἱ δύο αὐταὶ καταστροφαὶ ἐξήσκησαν μεγάλην ἐντύπωσιν ἐπὶ τοῦ ἀγγλικοῦ ναυαρχείου. Τόσον τὰ ἀγγλικά, ὅσον καὶ τὰ γαλλικὰ πολεμικὰ ἀπεσφύρησαν πρὸς ἀσφάλειαν εἰς τοὺς κόλπους τῶν νήσων καὶ τὰ νεώτερα ἐξ αὐτῶν ἐπέστρεψαν εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γαλίαν. Δὲν ἔμειναν ἐπὶ τόπου παρὰ αἱ παλαιότεραι μονάδες αἱ ὁποῖαι μόνον μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας καὶ

ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξύ εἶχαν ληφθῇ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα προφυλακτικά μέτρα, ἐτόλμησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὴν δρᾶσίν των. Χάρις εἰς τὰ γερμανικὰ ὑποβρύχια εἶχε λοιπὸν σωθῇ ἡ τόσον κρίσιμος μεσοῦντος Μαΐου κατάστασις.

Ἐν τῷ μεταξύ εἶχε βελτιωθῇ καὶ ὁ εἰς πολεμικοὺς ἐφοδισμὸς τῶν στρατευμάτων, διότι ἐκ τῆς διέλευσιν τοῦ Γερμανικοῦ μηχανικοῦ Πίτερ εἰς τὴν ἐπιτευχθῇ ἡ εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Μακρίκιοι κατασκευὴ διὰ τῆς βελτιώσεως αὐτῶν καὶ τηλεβόλων διαμετρήματός των 15. Ἐκτὸς τούτου εἶχεν ἀνακαλυφθῇ καὶ μία λησμονημένη ἀποθήκη πολεμικοῦ ὕλικου περιέχουσα σημαντικὰς ποσότητας. Παρ' ὅλας ὁμως αὐτάς τὰς προόδους οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεις τῶν κεντρικῶν αὐτοκρατοριῶν ἦσαν λίαν ἀπαισιόδοξοι περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ἐκστρατείας, πληροφοροῦντες ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὰς κυβερνήσεις των, εἰς τρόπον ὥστε ὁ στρατηγὸς Λίμαν νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν ν' ἀπαγορεύσῃ αὐστηρῶς εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν Γερμανοὺς ἀξιωματικούς νὰ παρέχουν πληροφορίας εἰς τὴν γερμανικὴν καὶ αὐστρουγγρικὴν πρεσβείαν. Μόνον περὶ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουνίου ἔκαμαν τὴν ἐμφάνισίν των οἱ ἀγγλογαλλικοὶ «μονίτορες», ἐλαφρά

πλοιάρια μὲ ἓνα μόνον τηλεβόλον λίαν εὐκίνητα καὶ λόγῳ τῆς μικρότητός των δυσκόλως προσιτὰ εἰς τὰς τορπιλάς των ὑποβρυχίων ἢ τὰ βλήματα τῶν πυροβολείων. Τὰ μικρὰ αὐτὰ πλοιάρια ἀντικατέστησαν βαθμηδὸν τὰς μεγάλας ὀνόδας, καὶ ἐπροξένησαν μεγάλην ζημίαν καὶ πολλὰς ἀπώλειας εἰς τοὺς Τούρκους.

Οἱ ἀρμόδιοι κύκλοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἦσαν σύμφωνοι πρὸς τὰς ἐπὶ τῆς καταστάσεως ἀπόψεις τοῦ Λίμαν φὸν Σάνδερς, οὔτε πρὸς τὴν γενικὴν τῶν δυνάμεών του διάταξιν. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Λίμαν, ὁ Ἐμβέρ, ὁ Γερμανὸς στρατηγὸς φὸν ντέρ Γκόλτς καὶ πολλοὶ ἄλλοι Γερμανοὶ στρατιωτικοί, ἐπίστευαν ὅτι ἡ ἀπόβασις τῶν Ἀγγλῶν θὰ ἐσημειούτο ἀκριβῶς πρὸς βορρᾶν τοῦ μετώπου τοῦ Ἀρὶ Μπουρνοῦ, δηλαδὴ πρὸς τὴν περιοχὴν τοῦ κόλπου Σουφλά. Συμφώνως πρὸς αὐτάς τὰς ἀπόψεις ἐθεωροῦντο ἀρκούντως ἰσχυραὶ αἱ παρὰ τοῦ Λίμαν φὸν Σάνδερς διὰ τριῶν μεραρχιῶν ἐκατέρωθεν ἐφωδιασμέναι ὁμάδες ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ἀκτῆς καὶ πλησίον τοῦ κόλπου τοῦ Σάρος, καὶ ἐζητεῖτο ὅπως αἱ ἐφεδρεῖαι (πέντε ἕως ἑξ μεραρχίαι) παραταχθῶν οὐχὶ νοτίως τοῦ μετώπου τοῦ Ἀρὶ Μπουρνοῦ, ἀλλὰ βορείως αὐτοῦ εἰς τὴν περιοχὴν Ἀναφόρτα-Τουρσουνκιοῖ. Ἐν

συνδυασμῷ πρὸς τὰς τεχνικὰς αὐτὰς ἀντιθέσεις, δὲν εἶχαν παύσῃ καὶ αἱ ραδιουργαίαι ἐναντίον τοῦ Λίμαν, εἰς τρόπον ὥστε ὁ γενικὸς ἐπιτελάρχης τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς Φάλκενχαϊμ νὰ ζητήσῃ τηλεγραφικῶς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Λίμαν εἰς τὸ γερμανικὸν ἀρχηγεῖον ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀνάγκης ὅπως ὁ Λίμαν καταστήσῃ ἐνήμερον τὸ γερμανικὸν γενικὸν ἐπιτελεῖον. Ὁ Λίμαν φὸν Σάνδερς ἐτηλεγράφησε ὁμως διαμαρτυρόμενος πρὸς τὸν Κάιζερ διὰ τὴν ἀνάμιξιν τοῦ Φάλκενχαϊμ εἰς τὰ καθήκοντά του καὶ ἐπέτυχε νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰς ἐναντίον του ραδιουργαίας, μὴ δεχθεὶς οὐδὲ τὴν παρ' αὐτῷ ἀπόσπασιν ὡς παρατηρητοῦ τοῦ γενικοῦ γερμανικοῦ ἐπιτελείου τοῦ ἀντιπαθούντος αὐτὸν καὶ κωλυσιεργούντος ἐναντίον του, στρατηγοῦ φὸν Λόσσοου, στρατιωτικοῦ ἀκολούθου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει γερμανικῆς πρεσβείας.

Ἡ ἀγγλικὴ ἀπόβασις μετὰ τοῦ Ἀρὶ Μπουρνοῦ καὶ Σουφλά καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα παρὰ τὰ Ἀναφόρτα (6 ἕως 16, καὶ ἀκολούθως 21, 22 καὶ 27 Αὐγούστου) εἶνε ἡ μεγαλειτέρα καὶ περισσότερον αἱματηρὰ ἐπιχείρησις τῆς ἐκστρατείας τῶν Δαρδανελίων.

ΑΥΡΙΟΝ ἢ συνέχεια.

ΜΕ ΣΚΟΠΙΑΝ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΠΟΜΙΑΝΚΟΦΣΚΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

12

Ὁ στρατηγὸς Λίμαν εἶχε πράγματι ἀπατηθῇ ὡς πρὸς τὰ παρ' αὐτοῦ προβλεπόμενα σημεῖα τῆς ἀγγλικῆς ἀποβάσεως. Ἡ κυρία ἀγγλικὴ ἐπιχειρήσις ἐστράφη πρὸς σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐφρουροῦντο ἀσθενῶς, τελείως ἀπευμνωμένα ἐφεδρικῶν δυνάμεων. Πρὸς ἀποκρούσιν τῆς ἀγγλικῆς αὐτῆς ἐπιθέσεως ἔπρεπε τὰ ἐγγύτερον εὐρισκόμενα τουρκικὰ στρατεύματα νὰ διανύσουν 35 ἕως 40 χιλιόμετρα, ἐνῶ τ' ἀπώτερον εὐρισκόμενα εἶχον νὰ διατρέξουν ἀπόστασιν ὑπὲρ τὰ 70 χιλιόμετρα. Ἐάν οἱ Ἀγγλοὶ κατῴρωναν νὰ περικυκλώσουν τὴν δεξιὰν πτέρυγαν τοῦ τουρκικοῦ μετώπου τοῦ Ἀρὶ Μπουρνού καὶ νὰ προελάσουν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Γιάλβα-Μποκαλῆ, ἡ καταστροφὴ παρ' αὐτῶν τῆς πέμπτης στρατίας καὶ ἡ τελικὴ κατάληψις τῶν Δαρδανελλίων παρὰ τῆς Ἀντάντ θὰ ἦταν σχεδὸν ἀναπότρεπτος.

Τὰ πράγματα ὅμως ἔσχον ἀλλοίαν ἐξέλιξιν καὶ ἡ ὑπὸ τόσοον εὐνοϊκοῦ οἰωνοῦ ἀρξαμένη ἀγγλικὴ ἐπιθεσις εἶχε τέλος ἀσφόν. Εἰς τοῦτο κυρίως συνετέλεσεν ἡ κεραυνοβόλος δράσις τοῦ Λίμαν φὸν Σάνδερς, ὁστις ἐπανορθῶν τὸ ἀρχικὸν λάθος του, κατῴρωνας μετὰ τὴν μεγαλειτέραν δυνατὴν ταχύτητα καὶ τάξιν νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις του εἰς τὰ παρά των Ἀγγλων προσβληθέντα σημεῖα. Ὅχι ὀλίγον ὅμως εἰς τὴν ἀτυχὴ διὰ τοὺς Ἀγγλοὺς ἔκβασιν τῆς μάχης συνετέλεσαν καὶ ἀνεξηγητοὶ παραλείψεις, αἱ ὁποῖαι ἐσημειώθησαν εἰς τὸ ἀγγλικὸν στρατόπεδον.

Τι ἀκριβῶς συνέβη εἰς τὸ ἀγγλικὸν στρατόπεδον ἦτο τότε φυσικὰ ἀγνώστον. Τὸ μόνον ποῦ εἶχε τότε διαπιστωθῇ ἦτο ὅτι αἱ ἰσχυραὶ ἐκ δύο μεραρχιῶν πεζικοῦ ἀπὸ 24 τάγματα ἀποβιβάσθησαν εἰς ἀλαφράς ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν ἐπὶ τῶν ἀπέναντι ὑψωμάτων εὐρισκομένων δύο μόνον τουρκικῶν ταγμάτων, παραμένονσαι κατόπιν αὐτῶν ἀδρανεῖς. Τὴν 9ην Αὐγούστου εἶχαν καταφθάσῃ ὅμως, κατόπιν ἐσπευσμένης πορείας ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Σαρὸς δύο τουρκικαὶ μεραρχίαι (ἡ 7η καὶ ἡ 12η) καὶ ἀνέλαβαν ὑπὸ τὰς διατάγας τοῦ συνταγματάρχου Μουσταφᾶ Κεμάλ βεγῆ τὴν ἐπιθεσὶν ἀποθνήσκει

τοὺς Ἀγγλοὺς πρὸς τὴν ἀκτὴν. Ὅλοι αἱ ἐπακολουθήσαντες ἀνγλικαὶ ἐφοδοὶ τῆς 16, 21, 22 καὶ 27 ἀπεκρούσθησαν μετὰ μεγάλων ἀπωλειῶν παρὰ τοῦ Κεμάλ, καταστραφέντων πολλῶν ἀγγλικῶν τμημάτων. Ἀφ' ἑτέρου ὁ μὴ δὲν κατῴρωναν οὐτε οἱ Τούρκοι νὰ ρίψουν τοὺς ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Σουφλά ἐστρατοπεδευμένους Ἀγγλοὺς εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ πρὶν, τριῶν χιλιομέτρων μήκους, ἀγγλικὸν μέτωπον τοῦ Ἀρὶ Μπουρνού ἐπέξετάθη ἤδη μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Σαρὸς βορειανατολικῶς τοῦ κόλπου τοῦ Σουφλά ἀπλωθὲν εἰς μήκος δέκα πέντε χιλιομέτρων.

Ἡ μάχη πλησίον τοῦ Ἀναφόρτα ὑπῆρξεν ἡ αἰματηρότερα δολοκλήρου τῆς ἐκστρατείας τῶν Δαρδανελλίων. Τὸ ἥμισυ περίπου τῶν συνολικῶν ἀπωλειῶν τῶν Ἀγγλων κατ' ὁλόκληρον τὴν διαρκείαν τῆς ἐκστρατείας ἐγένετο τῆς χερσονήσου τῆς Καλλιπόλεως ἀναλογεῖ εἰς τὴν μάχην αὐτήν.

Ἡ ἀγγλικὴ ἦτα ἐνεπύρηνεν ἐνδιατέραν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν. Ἡ ἕως τότε ἀναποφάσιτος Βουλγαρία ἀπεφάσισε νὰ ἐξέλθῃ παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν κεντρικῶν αὐτοκρατοριῶν καὶ τὸν Σεπτέμβριον ὁ στρατὸς τῆς εὐρίκατο ἐτοιμοπόλεμος. Ἡ ἔξοδος τῆς Βουλγαρίας ἐκ τῆς οὐδετερότητος ἦτο μεγάλης σημασίας διὰ τὴν περαιτέρω διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου παρὰ τῶν κεντρικῶν αὐτοκρατοριῶν. Ὅχι μόνον ὑπεβοήθησε τὴν συντηρήσιν τῆς Σερβίας καὶ ἐξή-

σφάλισε τὴν Τουρκίαν ἀπὸ μιᾶς ἐπιθέσεως ἐκ δυσμῶν, ἀλλὰ συνεπλήρωσε καὶ τὴν ἀπομόνωσιν τῆς Τουρκίας ἀπὸ τοὺς δυτικούς συμμάχους τῆς. Οἱ Ἀγγλογάλλοι μετέφερον ὅπλα, πολεμφοδία καὶ ἄλλα ὕλικὸν πολέμου ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης σιδηροδρομικῶς διὰ τῆς Σερβίας εἰς Πράγγο παρὰ τὸν Δούναβιν, ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ πλοίων διὰ μέσου τοῦ Δουνάβους καὶ ἔπειτα σιδηροδρομικῶς διὰ τῆς Ρουμανίας πρὸς τὴν Ρωσίαν. Ὁ παρὰ τὸ περίπλοκον ἐξυπηρετικὸς αὐτὸς δρόμος διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς Ἀντάντ ἐκλείσθη ὁριστικῶς κατόπιν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου ἐναντίον τῆς Σερβίας ἐκ μερὸς τῆς Βουλγαρίας. Ὅχι μικρότερας σημασίας ἦτο ἡ ἀπώλειαι τὴν ὁποῖαν εὗρεν ἡ ἐκστρατεία τῆς Βουλγαρίας παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν κεντρικῶν αὐτοκρατοριῶν ἐν τῇ Ρωσίᾳ. Ὁ πραξικόπημα τῆς παρὰ τῆς Ρωσίας δημιουργηθείσης νεωτάτης Βουλγαρίας ἐσήμανε τὰ ναυάγια καὶ τὴν χρεωκοπίαν τῆς πανσλαυστικῆς τῆς Ρωσίας πολιτικῆς.

Οἱ Αἰτατογάλλοι ἀποχωροῦν

Μετά τὴν καταστροφὴν τῆς Σερβίας ἔπρεπε νὰ περιμένουν οἱ Ἀγγλοὶ ὅτι αἱ κεντρικαὶ αὐτοκρατορίαι θ' ἀπεστέλλον βαρὺ πυροβολικὸν ἐκ τοῦ σερβικοῦ μετώπου εἰς τὴν χερσονήσον τῆς Καλλιπόλεως, ὁπότε οἱ Ἀγγλογάλλοι δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ κρατηθοῦν εἰς τὰς θέσεις των. Εἰς τὰς ἐπικλήσεις τῆς Σερβίας εἶχεν ἀποφασίσῃ ν' ἀνταποκριθῇ

ἡ Ἀντάντ, ἀποβιάζουσα τὸν Ὀκτώβριον μίαν στρατίαν εἰς Θεσσαλονίκην, κατευθύνουσα ἐκεῖ τὰ κατ' ὁδὸν πρὸς τὴν Καλλίπολιν καὶ τὰ διὰ τὸν ἐκεῖ ἀγῶνα προοριζόμενα στρατεύματα.

Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου ἡ ὕγιενή κατὰστάσις τῶν ἀνταντικῶν δυνάμεων ἀπέβαινεν ὁλονῶς, συνεπεία τοῦ τραχέος κλίματος, κρίσιμος. Ἡ ἐναρξὶς πυρὸς ἐκ μερὸς τῶν αὐστρογερμανικῶν πυροβολαρχιῶν συστήματος Μύρσερ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποίησιν διὰ τοὺς Ἀγγλοὺς ὡς προειδοποιησὶς ὅτι ἐπέκειτο ἡ ἐναντίον των χρησιμοποίησις καὶ ἄλλου βαρέος πυροβολικοῦ. Παρ' ὅλα ὅμως αὐτὰ οὐδεμία ἐνδείξις ἀδικαιοσύνης τὴν πρόβλεψιν ἐπικειμένης ἀναχωρήσεως τῶν Ἀγγλογάλλων. Ἀρχὰς Δεκεμβρίου εἶχε μάλιστα ριφθῇ ἐκ τῆς ἀγγλικῆς γραμμῆς τοῦ Ἀναφόρτα εἰς τὰ ἀπέναντι τουρκικὰ ὄχυράματα προκήρυξις ὅτι «καὶ ἂν ἀκόμη ἐνεφανίζοντο ἑκατὸν αὐστριακαὶ πυροβολαρχίαι, τ' ἀνταντικά στρατεύματα δὲν θὰ ἐγκατέλειπον τὰς θέσεις των».

Τὴν νύκτα τῆς 19ης πρὸς τὴν 20ην Δεκεμβρίου ἐξεργάσθη μετὰ τῶν τουρκικῶν καὶ ἀγγλικῶν γραμμῶν τοῦ μετώπου Ἀρὶ-Μπουρνού μία ὄβρις. Τὰ τουρκικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα ἐσπεύσαν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀκουσθείσης ἐκρήξεως καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τὰ ἀγγλογαλλικὰ χαρακώματα, τὰ εὗρον κενὰ. Κατόπιν διαταγῶν τῶν διοικητῶν τῶν διαφόρων τομέων ὁλόκληρον τὸ μέτωπον ἤρχισε νὰ κινῆται πρὸς τὴν παραλίαν, ἀλλ' οὔτε ἐκεῖ εἶρε πλέον Ἀγγλοὺς. Χαρακώματα καὶ στρατόπεδα εἶχαν ἐγκαταλειφθῇ, πυροβόλα, ὅπλα καὶ πολεμφοδία συναποκομιθῇ, ἀλλὰ τὸ ὑπολοίπον τεράστιον πολεμικὸν ὕλικόν, ὡς καὶ αἱ σκηναὶ εἶχαν ἀφεθῇ εἰς τὰς θέσεις των.

Μετά τὴν διαπίστωσιν τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ ἐχθροῦ ἐξ ὁλοκληροῦ τοῦ μετώπου Ἀρὶ-Μπουρνού καὶ Ἀναφόρτα, ὁ Λίμαν φὸν Σάνδερς διέταξε τὴν μετάθεσιν τοῦ μεγαλειτέρου τμήματος τῶν τουρκικῶν δυνάμεων πρὸς τὴν νοτίαν ἀκρὰν τῆς χερσονήσου. Ἰδίως τὸ πυροβολικὸν ἐτέθη εἰς ἐσπευσμένην κίνησιν πρὸς τὸ μέτωπον τοῦ Σέντ-οὐλ-μάρ, ὅπου ἐλαχιδιάζετο ἡ ὁσον τὸ δυνατόν ταχύτερα ἀνάληψις γενικῆς ἐπιθέσεως, διὰ τῆς ὁποίας θὰ παρεκωλύετο ἡ ὁπισθοχώρησις τῶν Ἀγγλων καὶ Γάλλων, οἱ ὁποῖοι θὰ συνελαμβάνοντο ἢ θ' ἀπεδεδικατίζοντο. Ἡ ἐπιθεσις ἤρχισε πράγματι τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1916, προσέκρουσεν ὅμως εἰς ἰσχυροτάτην ἀντίστασιν καὶ δὲν ἐσημείωσε πρόδους.

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια

ΔΗΛΩΣΙΣ
ΚΑΤ' ΤΗΝ ΔΡΑΓΩΝΑ

Πρὸς ἀποφυγὴν παρε-
... ..

31/6 1916

ΜΕ ΣΚΟΠΙΑΝ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Α.Β. Ν. 17 Ο. 44
1936

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΠΟΜΙΑΝΚΟΦΣΚΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ
ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

13

Παρά την ένταθείσαν προσοχήν τῶν Τούρκων κατάρθρωσε καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην ὁ ἐχθρὸς νὰ ἐκκενώσῃ τὰς θέσεις του καὶ νὰ ἐπιβιβασθῇ τῶν πλοίων. Αἱ τουρκικαὶ δυνάμεις ἠκολούθουν κατὰ πόδας, κατέλαβον πλείστα πυροβόλα καὶ συνέλαβον πολλοὺς αἰχμαλώτους. Ἀλλὰ γενικῶς κατάρθρωσαν καὶ ἐδῶ οἱ Ἀγγλογάλλοι νὰ ἐπιτελέσουν τὴν ὀπισθοχώρησιν τῶν ἀνευ σοβαρῶν ἀπωλειῶν. Ἡ εἰς πολεμικὸν ὕλικόν λεία τῶν Τούρκων ὑπῆρξεν αὐτὴν τὴν φορὰν μεγαλειτέρα τῆς εἰς τὸ μέτωπον τοῦ Ἀρί - Μπουρνου. Πόσον σημαντικαὶ ἦσαν αἱ ἐγκαταλειφθεῖσαι ποσότητες καταφαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ ἐγκαταλειφθεῖσαι κονσέρβαι ἐπῆρκεσαν ἐπὶ μακροὺς μῆνας εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων ὅσον καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Λίμαν φόν Σάνδερς καταλογίζουν εἰς βάρος του τὸ ὅτι οἱ Ἀγγλογάλλοι κατάρθρωσαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς θέσεις των ἐπὶ τῆς χερσονήσου σχεδὸν ἀνευ ζημιῶν, κατευθυνθέντες εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τῆς μακεδονικῆς στρατιᾶς. Μολονότι ἡ ὀργάνωσις τῆς μακεδονικῆς στρατιᾶς ἐπῆλθεν ἄργά, ὥστε νὰ σώσῃ τὴν Σερβίαν, ἀπετέλει ἐν τούτοις μίαν μόνιμον ἀπειλὴν ἐναντίον τῆς Βουλγαρίας, ἐξηνάγκασε τὰς

κεντρικὰς αὐτοκρατορίας νὰ τῆς ἀντιπαράτάξουν σημαντικὰς δυνάμεις των καὶ ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 1918 ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατηγοῦ Φρανσέ ντ' Εσπεραί ἡ ἀμεσὸς ἀφορμὴ καταρρεύσεως τῶν κεντρικῶν αὐτοκρατοριῶν.

Δὲν εἶνε εὐχερὴς ἡ ἀπάντησις τοῦ ζητήματος κατὰ πόσον ἦτο δυνατὴ ἡ παρακολούθησις τῆς ἀνευ ζημιῶν ἀποχωρήσεως τῶν Ἀγγλογάλλων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ τουρκικὴ διοίκησις θεέπρεπε νὰ ἔχῃ πληροφορηθῇ καὶ καίρως περὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων τῶν Ἀγγλογάλλων, ὥστε διὰ μιᾶς σφοδρᾶς καὶ συντονισμένης ἐπιθέσεως νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τὴν ὀπισθοχώρησιν πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐκτὸς τούτου, ὅπως ἐπείσθην αὐτοπροσώπως δι' ἰδίας ἐπιτοπίου ἀντιλήψεως, μολονότι εἰς πολλὰ σημεῖα οἱ Ἀγγλογάλλοι δὲν εὕρισκοντο εἰς ἀπόστασιν μεγαλειτέραν τῶν 5 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς παραλίας, ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο κανεὶς νὰ παρακολουθῇ τὰς κινήσεις των ἀπὸ τῶν τουρκικῶν σκοπιῶν, λόγῳ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους. Ἐκτὸς τούτου, ἡ ἐπιβίβασις τῶν Ἀγγλογάλλων ἐπὶ τῶν πλοίων ἐλάμβανε χώραν ἐν καιρῷ νυκτός. Οἱ Τούρκοι εἶχον συχνὰ κατορθώσει εἰς μικρὰς νυκτερινὰς ἐπιχειρήσεις νὰ φθάσουν μέχρι τῶν χαρακωμάτων τοῦ ἐχθροῦ, οὐδέποτε ὅμως εἶχαν κατορθώσει νὰ ὑπερβῶν τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν χαρακωμάτων, πέραν τῆς ὁποίας καὶ μόνης θὰ ἠδύνατο νὰ

κατατοπισθοῦν ὡς πρὸς τὰς προετοιμασίας καὶ πραγματικὰς διαθέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Μεγαλειτέραι ἐπιθέσεις ἦσαν ἀφ' ἐτέρου λόγῳ τῆς κατωστερήσεως τοῦ βαρέος πυροβολικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνεμένετο ἐκ Γερμανίας, ἀδύνατοι, καὶ ὁ Γερμανὸς στρατηγὸς προσπαθεῖ νὰ τὰς ἀποφεύγῃ, λόγῳ τῶν μεγάλων ἀπωλειῶν εἰς ἀρσενὰς καὶ ὕλικόν, τῶν ὁποίων ἐγένοντο πρόξενοι.

Ἐξ ὅλης αὐτῆς τῆς ἐκθέσεως τῆς καταστάσεως εἶνε φανερόν ὅσον δύσκολος ἦτο ἡ παρεμπόδισις τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Ἀγγλογάλλων. Εἰς τὸ μέτωπον τοῦ Ἀρί Μπουρνου καὶ Ἀναφόρτα, οἱ Τούρκοι κατελήφθησαν ἐξ ἀπίνης παρὰ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ ἐχθροῦ. Εἰς τὸ νότιον ὅμως μέτωπον ὁ Λίμαν φόν Σάνδερς ἦτο ἐν πλήρει γνῶσει τῶν πραγματικῶν διαθέσεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐπράξε τὸ πᾶν πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἀποχωρήσεώς του, ἀνευ ὅμως ἐπιτυχίας. Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου περιστατικοῦ συμπεραίνω ὅτι ἡ παρεμπόδισις ἦτο ἀδύνατος καὶ δὲν πρέπει κατὰ συνέπειαν ν' ἀποδίδεται εἰς τὸν Γερμανὸν στρατηγὸν εὐθύνη διὰ τὴν μὴ ἐπίτευξιν τῆς.

○○○○○

Διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Ἀγγλων καὶ Γάλλων ἀπὸ τῆς χερσονήσου τῆς Καλλιπόλεως εἶχεν ἔπειτα ἀπὸ ἐνὸς ἔτους διάρκειαν τερματισθῇ σχεδὸν ἡ ἐκστρατεία τῶν Δαρδανελλίων. Ὁ στρατηγὸς Λίμαν φόν Σάνδερς ἐπέστρε-

ψε τὴν 16ην Ἰανουαρίου εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ὅπως ἤδη ἀνέφερα, ἡ ἐκστρατεία τῶν Δαρδανελλίων ἦτο ἐν ἑκ τῶν μάλλον ἐνδιαφερόντων ἐπεισοδίων ὄχι μόνον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἀλλὰ γενικῶς τῆς πολεμικῆς ἱστορίας ὅλων τῶν ἐποχῶν. Δὲν ὑπάρχει ἄλλο παράδειγμα, καθ' ὃ ἕνας στρατὸς τῆς ἐσχρᾶς ν' ἀντίταξῃ ἐπὶ μακροὺς μῆνας ἀντίστασιν καὶ μάλιστα τελεσφόρον ἐναντίον ἐχθροῦ δρῶντος ἐν συνδυασμῷ στόλου καὶ στρατοῦ. Εἰς τὸ κρισιμώτατον σημεῖον τῆς ἐκστρατείας, δηλαδή κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκστρατείας, οἱ Τούρκοι εἶχον ἐπὶ τῆς χερσονήσου συνολικῶς δύναμιν 300 χιλιάδων ἀνδρῶν. Αἱ συνολικαὶ ἀπώλειαι τῶν Τούρκων ἀνέρχονται εἰς 55 χιλιάδας νεκρῶν, εἰς 21 χιλιάδας ἀποθανόντων συνετεῖα ἀσθενειῶν, εἰς 100 χιλιάδας τραυματίας καὶ 64 χιλιάδες τεθέντας ἐκτὸς μάχης, εἰς 10 χιλιάδας αἰχμαλώτους καὶ ἀγνώστου τύχης, ἐν τῷ συνόλῳ δηλαδή αἱ ἀπώλειαι φθάνουν ἐπὶ 300 χιλιάδων ἀνδρῶν εἰς 250 χιλιάδας!

Αἱ ἀκριβεῖς ἀπώλειαι τῶν Ἀγγλογάλλων δὲν ἐγνώσθησαν ἀκόμη ἐπακριβῶς. Κατὰ τὴν στατιστικὴν, τὸ ἀνώτατον σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασαν αἱ ἐπὶ τῆς χερσονήσου δυνάμεις τῆς Ἀντάντ ἀνέρχεται εἰς 550 χιλιάδας ἀνδρῶν περίπου [470 χιλιάδες Ἀγγλοὶ, 80 χιλιάδες Γάλλοι].

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια

τοῦ Ὑμηττοῦ ἤρχισαν τὴν πρῶ-
αν σήμερον οἱ σκοπευτικαὶ ἀγῶ-
νες διὰ πολεμικῶν ὄπλων, μετα-
ξὺ Ἑλλήνων σκοπευτῶν καὶ ὁμά-
δος Ἀγγλῶν ἀξιωματικῶν καὶ
πληρωμάτων τῆς ὁρμύσης εἰς
Φάληρον μοίρας τοῦ ἀγγλικοῦ
στόλου τῆς Μεσογείου. Οἱ ἀγῶ-
νες θὰ συνεχισθοῦν τὸ ἀπόγευμα
καὶ αὖρον τὴν πρωΐαν, ὅτε θὰ
παραστῇ καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς
καὶ θὰ γίνῃ ἡ ἀπονομή τῶν ἐπά-
θλων. Μέχρι τῆς μεσημβρίας διε-
ξήχθη τὸ ὁμαδικὸν καὶ ἀτομικόν.

Ἀθηναϊκὰ Νέα 12
(5) 18 Δεσ. 1936

14

Ὁ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν τραυ-
ματιῶν αἰχμαλώτων κλπ. ὑπολο-
γίζεται κατὰ κατώτατον ὅριον
εἰς 160 χιλιάδας [120 χιλιάδας
Ἀγγλῶν καὶ 40 χιλιάδας Γαλ-
λῶν].

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκ-
στρατείας τῶν Δαρδανελλίων ἀ-
νεκινήθη τὸ πρῶτον τὸ ἐπισφαλές
τῆς τοποθεσίας τῆς πρωτευούσης
καὶ ἡ μεταφορὰ τῆς εἰς ἀσφαλέ-
στερον καὶ κεντρικώτερον ἐν μέ-
σῳ τοῦ τουρκικοῦ κράτους. Χαρακ-
τηριστικὸν εἶνε ὅτι οἱ παντου-
ρανιστικοὶ νεοτουρκικοὶ κύκλοι
ὑπεστήριζαν τὴν μεταφορὰν τῆς
πρωτευούσης εἰς Ἀγκυραν, Ἐ-
σκή Σεχέρ, Ἰκόνιον ἢ Καισάρει-
αν, ἐνῷ ὁ ἐν τῷ τουρκικῷ στρα-
τῷ ὑπηρετῶν Γερμανὸς στρατη-
γὸς Φὼν ντερ Γκόλτς, ὠθούμενος
ἀπὸ πανιολαμιστικῆς βλέψεως,
συνίστα τὴν μεταφορὰν τῆς πρω-
τευούσης εἰς τὸ Χαλέπι, τὴν ἱε-
ρὰν μωαμεθανικὴν πόλιν ἐπὶ τῆς
ἀραβοτουρκικῆς μεθορίου. Ὁ
Μουσταφᾶ Κεμάλ, εἰς ἐκ τῶν δι-

στικοπώλας νὰ παίζουν φουτίκια.
Οἱ παραβάται θὰ παραπέμπων-
ται εἰς τὸ αὐτόφωρον πλημμε-
λειοδικεῖον.

Ο «ΚΟΜΗΣ ΖΕΠΠΕΛΙΝ»

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ, 17 Ὀκτωβρίου.

κωδὲς στρατιῶν ἐν πρὸς κοπῆτων εἰσίων εἰς τὴν
τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης.

«Δὲν πρόκειται, λέγουν αἱ ἐν λόγῳ προσωπικότητες, νὰ ὀχυ-
ρωθοῦν πρὸς τὴν Γαλλίαν βελγικὰ σύνορα. Τούναντιον τὸ Βέλ-
γιον δὲν ἔφερεν ἀντιρρήσεις ὅπως ἡ Γαλλία ἐπεκτείνῃ τὴν γα-
μὴν τῶν ὀχυρωμάτων Μαζινὸ μέχρι τῆς Βορείου Θαλάσσης. Θά
ἦτο καλλίτερον νὰ παρεμποδισθῇ ἐπίθεσις τῆς Γαλλίας μέσῳ τοῦ
Βελγίου. Ὁ εἰσβολεὺς θὰ ἀντελαμβάνετο ὅτι προτοῦ διέλθῃ τὰς
βελγικὰς ὀχυρωμένας γραμμάς καὶ τὰ γαλλικὰ ὀχυρώματα, ἡ
ὁρμή του θὰ ἐκάμπετο».

Ὁ Περτινὰξ ἀναφερόμενος εἰς τὴν «Ἠχώ τῶν Παρισίων» ἐπὶ
τῶν συνομιλιῶν αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς Βρυξέλλας μεταξύ τοῦ
Βέλγου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Σπάακ καὶ τοῦ Γάλλου
ἐξωτερικοῦ, παρατηρεῖ ὅτι αἱ δοθεῖσαι ἐξηγήσεις ἐβεβλίσαν αἰ-
σῶσιν ἐν τῇ κατάστασιν. Ἡ βελγικὴ κυβέρνησις ἐδήλωσεν ὅτι ἐμ-
μένει ἐν τῇ σημερινᾷ ὑποχρεώσει της. Οὕτως ἰσχύει δι' αὐτὴν
ἡ συνθήκη συμφωνίας τῆς 19ης Μαρτίου καὶ ἡ ἀγγλι-
κὴ συμφωνία.

οικητῶν κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἠθῆς τοῦ Λοκάρνο, λέγει ὁ Περ-
τῶν Δαρδανελλίων, ἐπραγματο-
ποίησε βραδύτερον τὴν μεταφο-
ρὰν τῆς πρωτευούσης εἰς Ἀγκυ-
ραν.
ΟΟΟΟΟ
ὁποῖα ἤθελον ἀναλάβῃ ὁμαδικὰ ἐνέργειαν κατὰ ἐπιτιθεμένου.

Ἡ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ Ο Κ. ΧΟΑΡ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 17 Ὀκτωβρίου.
[Ἀθηναϊκὸν Πρακτορεῖον]. — Ὁ
πρῶτος λόρδος τοῦ ναυαρχείου
σέρ Σάμουελ Χοαρ εἰς τὸν χθε-
σινὸν λόγον του, τὸν ὁποῖον ἐξε-
φώνησεν εἰς Ἦτον, κατεφέρθη
δριμύτατα ἐναντίον τῶν κομμου-
νιστῶν καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐρ-
γατικῶν, τοὺς ὁποίους κατηγο-
ρησεν ὡς ἀναποφασίστους διότι
ἐπιζητοῦν νὰ ὑπεκφύγουν ἐκ τῶν
ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἔχουν
ἀναλάβῃ.

— Τὴν τακτικὴν ταύτην ἀκο-
λουθοῦν — εἶπεν — οἱ ἐργατικοὶ
διότι διάκεινται ἐχθρικῶς πρὸς
τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς κυ-
βερνήσεως. Ἡ πολιτικὴ μας ὁ-
μῶς αὕτη ἀποβλέπει εἰς τὴν ἱ-
σχυροποίησιν τῶν ὁμαδικῶν δυ-
νάμεων, αἵτινες θὰ προστατεύ-
σουν τὴν εἰρήνην. Δὲν πρόκειται
πρὸς ἀντιθέτως ἀναμείδως. Δὲν

τοῦ ἰσπανικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ διότι
εἶνε πάντοτε ὀλέθριον νὰ ἐπεμ-
βαίνῃ τις εἰς τὰ ἐσωτερικὰ πράγ-
ματα μιᾶς ξένης χώρας. Καὶ διό-
τι μία τοιαύτη ἐπέμβασις θὰ ἡδύ-
νατο νὰ προκαλέσῃ, ἐνδεχομέ-
νως, εὐρωπαϊκὸν πόλεμον.
— Ἐν Ἀγγλίᾳ — συνεπέραναν
ὁ κ. Χοαρ — δὲν δύναται νὰ εὐ-
ρῇ ρίζας ὁ κομμουνισμός, διότι
κατὰ τὸ ἀνέκαθεν ἰσχύον κυβερ-
νητικὸν μας σύστημα, αἱ μικραὶ
μειοψηφαὶ, ἐμπνεόμεναι ἐκ τοῦ
ἐξωτερικοῦ, δὲν δύναται νὰ ὑπο-
καταστήσουν τὴν κυβέρνησιν εἰς
τὰς ἐξουσίας της.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, 17 Ὀκτωβρίου.
[Ἀθηναϊκὸν Πρακτορεῖον]. — Ἀγ-
γέλλεται ἐκ Λονδίνου ὅτι ὁ κ.
Ἑρμπερτ Μόρισον ἀπηύθυνεν ἐξ
ὀνόματος τῶν ἐργατικῶν βουλευ-
τῶν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ὑπουρ-
γὸν τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Σάιμον

ἀπειλοῦν τὴν ἰσχύον τῆς ἐξωτε-
ρικῆς πολιτικῆς τῆς Οὐγγαρίας
καὶ τῶν ὁποίων τὴν ἀνάπτυξιν
θεωρεῖ ἡ κυβέρνησις μου ὡς τὸ
σπουδαιότερον αὐτῆς ἔργον».

Ὁ κ. Νταρανὺι συνεχίζων ὡ-
μίλησε διὰ τὰς σχέσεις ἐγκαρ-
δίου φιλίας αἱ ὁποῖαι συνδέουν
τὴν Οὐγγαρίαν μετὰ τῆς Γερμα-
νίας καὶ αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλώθη-
σαν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Γκομ-
πὸδες καὶ προσέθεσεν ὅτι ἡ ὑπ'
αὐτὸν κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ νὰ
καλλιεργήσῃ τὰς φιλικὰς σχέ-
σεις μεταξύ τῶν δύο λαῶν ὅπως
ἐπραξεν τοῦτο καὶ ὁ προκατό-
χος της.

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ

Τὴν πρωΐαν ἀπειριράθη ν' αὐ-
τοκτονήσῃ παρὰ τὴν Πειραικὴν
χερσόνησον ἡ Κατὶνα Σαμιώτου
περιβρέξασα τὰ ἐνδύματά της με
οἰνόπνευμα καὶ θέσασα εἰς αὐτὰ
πῦρ. Διαβάτης τυχαίως διερχόμε-
νος τὴν παρέλαβε καὶ τὴν μετέ-
φερεν εἰς τὸ Ζάννειον νοσοκομεί-
ον με σοβαρὰ ἐγκαύματα εἰς δι-
άφορα μέρη τοῦ σώματος. Εἰς τὸ
διάβημά της προέβη διὰ λόγους
οἰκογενειακοῦς.

ΤΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

Ἐξεδόθη σήμερον ἡ ἀκόλουθος
ἀνακοίνωσις τῆς Ἡλεκτρικῆς ἐ-
ταιρείας μεταφορῶν:

«Ἡ Ἡλεκτρικὴ ἐταιρεία μετα-
φορῶν Α. Ε. ἀνακοινοῖ εἰς τὸ κοι-
νὸν ὅτι ἀπὸ τῆς 1ης προσεχοῦς
Νοεμβρίου ἡ τιμὴ τῶν εἰσιτηρί-
ων της διὰ τῶν λεωφορείων τῆς
γραμμῆς Χαλανδρίου ὠρίσθη εἰς
δραχμὰς 5 ἀπὸ τῆς στάσεως τοῦ
Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τῶν ἐν-
διαμέσων σταθμῶν μέχρι Χαλαν-
δρίου καὶ τανάπαλιν ἀντὶ τῶν 6
καὶ 7 δραχμῶν, αἵτινες ἰσχύον
μέχρι τοῦδε».

ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΑΠΑΤΕΡΝΟΣ

Συνελήφθη ὁ Γεώργιος Κορι-
τσάνος ἐτῶν 28 κάτοικος Ἀμα-
ρουσίου, διότι ἐξηπάτησε τὸν ἐπὶ